

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”
FAKULTETI EKONOMIK
PRISHTINË

MSc. Alban F. Hetemi

KONSEKUENCAT E PASTRIMIT TË PARAVE NË NIVELIN E RRIJES EKONOMIKE NË KOSOVË

PUNIMI I DOKTORATËS

Prishtinë, 2018

UNIVERSITY OF PRISHTINA "HASAN PRISHTINA"
FACULTY OF ECONOMICS
PRISHTINA

MSc. Alban F. Hetemi

CONSEQUENCES OF MONEY LAUNDERING ON ECONOMIC GROWTH LEVEL OF KOSOVO

DOCTORAL THESIS

Prishtinë, 2018

UNIVERSITETI I PRISHTINËS “HASAN PRISHTINA”
FAKULTETI EKONOMIK
PRISHTINË

MSc. Alban F. Hetemi

KONSEKUENCAT E PASTRIMIT TË PARAVE NË NIVELIN E RRITJES EKONOMIKE NË KOSOVË

PUNIMI I DOKTORATËS

Mentori:
Prof.Asoc.Dr.Safet Merovci

Prishtinë, 2018

**KONSEKUENCAT E PASTRIMIT TË PARAVE NË NIVELIN E RRITJES EKONOMIKE
NË KOSOVË**

Temë e Doktoratës e paraqitur

në Universitetin e Prishtinës “Hasan Prishtina”, Fakulteti Ekonomik, për

përbushjen e kërkesave për

titullin shkencor “Doktor i Shkencave Ekonomike”

nga

Alban F. HETEMI

2018

Punimi i Doktoratës i shkruar nga

Alban F. HETEMI

Universiteti i Prishtinës “Hasan Prishtina”, Republika e Kosovës

Aprovuar nga:

_____, Kryetari, Këshilli i Fakultetit Ekonomik

_____, Anëtarët, Këshilli i Fakultetit Ekonomik

Pranuar nga:

_____, Udhëheqës, Departamenti i Bankave dhe Financave

_____, Dekani, Fakulteti Ekonomik

© Copyright nga Alban F. HETEMI 2018

Të gjitha të drejtat e rezervuara

Abstrakt

Pastrimi i parave është një problem global dhe Kosova nuk është immune ndaj këtij problemi mbarëbotëror. Ne, sot po jetojmë në një botë të kontrolleve dhe mekanizmave ndërkombëtarë për parandalimin e pastrimit të parave. Prandaj, përmes këtij punimi të doktoratës trajtojmë këtë problematikë si dhe ndikimin/efektin e pastrimit të parave në rritjen ekonomike të Kosovës. Nga praktika është dëshmuar se pastrimi i parave ka efekt negativ në një vend, si në aspektin ekonomik ashtu edhe në atë social. Prandaj, përmes këtij punimi ofrohet dëshmi (edhe përmes testimit të hipotezave) se pastrimi i parave, përpos efekteve tjera, ndikon edhe në rritjen ekonomike e përmes saj ndikon edhe në aspekte tjera, si: rritjen e krimit dhe korrupsionit, riskun e reputacionit të vendit, kostot sociale e kështu me radhë. Bazuar në rregulloret dhe ligjet e vendit tonë, por edhe në standardet dhe rekomandimet ndërkombëtare, vendi është i obliguar të krijojë mekanizëm për parandalimin e pastrimit të parave.

Qëllimi kryesor i punimit është të eksploroj impaktin e fenomenit të pastrimit të parave në nivelin e rritjes ekonomike, respektivisht në rritjen ekonomike të Kosovës. Me qëllim që të arrihet kjo objektivë, autori ka përdorur teknikën e panelit dinamik të metodave të përgjithësuara të momenteve (GMM). Përmes kësaj teknike ofrohen rezultate rreth efektit të pastrimit të parave në rritjen ekonomike dhe objektivi është të ofroj evidencë të arsyeshme, që pastrimi i parave ndikon në mënyrë empirike, indikatorët makroekonomikë të vendit, respektivisht rritjen ekonomike të vendit. Gjatë krahasimit të punimit tonë me studimet e tjera ne kemi gjetur rezultate të njëjta rreth efektit negativ të pastrimit të parave në rritjen ekonomike. Përmes këtij punimi ne kemi gjetur se reduktimi në normën vjetore të rritjes ekonomike është i ndërlidhur me rritjen e aktiviteteve të pastrimit të parave. Si rrjedhojë, rezultati i punimit është se: “për çdo rritje në pastrimin e parave lidhur me korrupsionin dhe ekonominë joformale kemi një ulje në normat vjetore të rritjes ekonomike të vendit”.

Kontributi kyç i punimit është se ofron pra rezultate të qarta rreth efektit të pastrimit të parave në rritjen ekonomike të vendit, që është i rëndësishëm për hulumtuesit, universitetin dhe persona të tjerë të interesuar për këtë fushë. Ky punim është i një rëndësie të veçantë po ashtu për institucionet, që janë themeluar për ta luftuar fenomenin e pastrimit të parave. Për më shumë studimi është origjinal dhe unik, sepse vendos Kosovën në qendër, e cila nuk është studiuar në të kaluarën. Si konkluzion, përmes këtij punimi janë pranuar hipotezat se pastrimi i parave ka efekt në rritjen ekonomike dhe ky efekt është negativ.

Fjalët kyçe: *pastrim i parave; rritje ekonomike; krimi; korrupsioni; ekonomia joformale.*

Abstract

Money laundering is a global problem and even Kosovo is not immune to this global problem. Today, we are living in a world of international controls and mechanisms to combat money laundering. Therefore, through this doctoral thesis we treat this problem and the effect of money laundering on Kosovo's economic growth. From practice it has been proofed that money laundering has a negative effect on a country, both, economic and social aspects. Therefore, this paper provides evidence (including testing of hypothesis) that money laundering, among other effects, also it effects economic growth and through it other aspects such as: the increase of crime and corruption, the country's reputation risk, social costs and so on. Based on regulations and laws of our country, but also standards and international recommendations, the country is obliged to establish anti-money laundering mechanism.

The main purpose of the paper is to explore the impact of money laundering phenomenon on economic growth level, respectively on Kosovo's economic growth. In order to achieve this objective, the authors used a dynamic panel generalised methods of moments (GMM) technique. Through this technique results are provided about effect of money laundering on economic growth and the objective is to provide reasonable evidence that money laundering empirically impacts the macroeconomic indicators of the country, respectively the economic growth of the country. While comparing our paper with other studies, we found out the same results about negative effect of money laundering on economic growth. Through this doctoral thesis we found out that reductions in annual growth rates were associated with increases of money laundering activities. As a consequence, the result of the paper is that "for every increase in money laundering associated with corruption and the informal economy, there is a decrease in the annual rates of economic growth of the country".

The key contribution of this doctoral thesis is that it provides clear results about the effect of this phenomenon on economic growth which is very important for researchers, university and other persons interested in this field. The paper is important also for institutions established to combat money laundering. Moreover, the study is original and unique because puts Kosovo to the centre which is not studied in the past. As conclusion, through this paper the hypothesis are accepted that money laundering has an effect on economic growth and this effect is negative.

Keywords: *money laundering; economic growth; crime; corruption; informal economy.*